

N:o 25.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 April 1868, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1844 angående lotterier.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottets behandling öfverlemnad motion, N:o 324, har Herr *Anders Nilsson* anmärkt, hurusom, under det ofvanberörda Kongl. Förordning förbjöde inrättande af lotterier här i landet, betydliga penningesummor årligen ginge ur riket till uppköp af främmande nationers obligationer och lottsedlar i hvarjehanda lotteriföretag. Stödjande sig på enahanda grund som de i äldre tider utkomna författningar emot lyx och öfverflöd, innebure sagda förbud ett förmynderskap å Statens sida öfver den enskilde, som föga öfverensstämde med nutidens åsichter. Motionären kunde icke finna, hvarföre det skulle vara mera felaktigt att köpa en lottsedel, än en biljett till ett spektakel eller något annat nöje. En väsendtlig skilnad förefunnnes emellan lotterier och äfventyrliga spel. Köparen af en lottsedel visste på förhand hvad han riskerade och han kunde med lugn beräkna sin förlust, hvilket ej vore förhållandet med den som inlåter sig i äfventyrligt spel. Också tolererades lotterier i flera främmande länder, såsom Tyskland och Danmark, der likväl allmän välmåga vore rådande samt befolkningen utmärkte sig för idoghet och sparsamhet. Under sednare tider hade en mängd företag bildats med aktier eller obligationer, hvilka inlöstes på det sätt och i den ordning, som genom lottning bestämdes, ofta med olika räntevinster. Detta vore, efter motionärens uppfattning, någonting helt annat, än lotteri i den mening, som 1844 års Kongl. Förordning afsåge. Dock hade skiljaktiga åsichter härutinnan förspotts.

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 7 Saml. 13 Häft.

Motionären föreslår derföre, att Riksdagen måtte antingen

“hos Kongl. Maj:t anhålla, det ändring måtte ske i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1844 sålunda, att lotterier äfven här i landet må kunna inrättas och lottsedlar utbjudas till allmänheten, under vilkor, att Konungens Befallningshafvande pröfvat och afgjort att tillräckliga garantier finnas för lotteriföretaget“;

eller ock

“till Kongl. Maj:t ingå med anhållan om den förändring af samma Kongl. Förordning, att den tydligen kommer att uttrycka hvad dess mening från början varit och Kongl. Maj:t äfven redan genom utslag förklarar, nemligen att densamma ej lägger hinder i vägen för utlottning af aktier eller obligationer, der det insatta kapitalet återbekommes.“

Enär utgången af ett lotterispel uteslutande beror på slumpen, är det samma i detta hänseende icke mindre äfventyrligt, än hvilket annat spel som helst; och hoppet att kunna för en lägre insats göra en betydlig vinst förleder ofta äfven mindre bemedlade personer att på lotterispelet uppföra penningetillgångar, nödvändiga för fyllandet af egna och deras familjers oundgängligaste behof. Men det är icke blott af ekonomisk omtanke, utan äfven ur synpunkten af samhällets sedliga uppgift, som lagstiftaren funnit sig föranlåten förbjuda lotteriers inrättande. Visserligen är det å ena sidan sannt, att lotterispelet, i anseende till den tid, som förflyter emellan hvarje dragning, mera än andra spel lemnar rådrum för eftertanken innan en ny insats göres; men å andra sidan må erinras, dels att detta spel i allmänhet erbjuder möjligheten af en jämförelsevis högre vinst, hvarigenom lockelsen att spela blir större, dels ock att detsamma lätteligen kan erhålla en vidsträcktare utbredning bland samhällets alla klasser, emedan deltagarne ej behöfva samlas på något visst ställe för spelets bedrivande. Den omständighet, att lotterier tolereras i främmande länder, utgör ej någon giltig anledning, hvarföre vi skulle tillegna oss detta onda, äfven om det måste medgifvas, att ifrågavarande förbud ej förmår förhindra spel på utländska lotterier, helst som inrättande af lotterier inom landet otvifvelaktigt skulle gifva spelet en ökad utsträckning hos den stora allmänheten.

Beträffande det sednare alternativet i förevarande förslag, åsyftande en förklaring att åberopade Kongl. Förordningen icke skulle innefatta förbud emot utlottning af aktier eller obligationer, der deltagarne i lotteriet ej riskerade att förlora något af det insatta kapitalet, utan endast räntan derå, så finner Utskottet sig desto mindre kunna understödja detta förslag, som författningen synes tydlig och klar derutinnan, att lotteri icke må af någon inrättas och öppnas för allmänheten, och att ej heller någon, för egen eller annans räkning, eger utbjuda eller afyttra lotter till någon slags egendoms bortlottande inom eller utom riket, med undantag allenast för sådan bortlottning af lösören för välgö-

rande ändamål, eller af konstidkares understöd och uppmuntran, hvartill Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter pröfning af omständigheterna, eger meddela tillstånd.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet värdsamt hemställa,

att ifrågavarande motion ej må till någon Riksdagens vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

N:o 26.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 April 1868, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om rättighet för husbonde att i sparbank insätta en del af tjenstehjons lön.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 210, som blifvit till Lag-Utskottet remitterad, har Herr *O. Nilsson*, i afsigt att befordra sparsamhet hos tjenstefolk och sålunda i någon mån undanrödja en af de orsaker, hvarföre fattigvårdsutgifterna i så eftertänklig grad ökats, föreslagit, att Riksdagen ville för sin del besluta, "att husbonde skall tillerkännas rättighet att af tjenstehjonets lön i någon sparbank för tjenstehjonets räkning insätta årligen tio procent, så vida dess lön uppgår till fyratio R:dr R:mt och derutöfver, utom så kallad stat, kost eller kostpenningar, hvilka medel tjenstehjonet eger lyfta vid förefallande behof, hvarom bevis af kommunalstyrelsen meddelas".